

JOSEPHI
EXONIENSIS
HENOCHISMVS:

SIVE,
TRACTATUS
De modo ambulandi
cum DEO.

LONDINI,
Impensis NATH: BUTTER.
M. DC. XXXV.

DOCTO
AC CELEBRI
CLERO

DIOCESEOS EXONIENSIS:

Pacem & Gratiam.

Acabat mihi pri-
dem, uti nostis,
per menses ali-
quot, durante Re-
verendissimi Archipræfulis
visitatione Metropolitica;
Non potui interea nihil age-
re; Meditatiunculas igitur
meas vertendas non illibens
suscepi; hunc etiam, præter
alia quædam, meditatus in-

A 2

super

EPISTOLA

super Henochismum; quo
 nihil cogitari potuit utilius,
 nihil salutaris. Soluti nunc
 ferè sunt calami omnes in
 polemicas quasdam *Συζητήσεις*,
μωρας quidem illas, plærasque,
ἡ ἀποαιδέυτης; & ubi nihil est li-
 tiū, cum Plautinis Leguleiis,
 lites serunt : friget interim
 pietas, sancteque vivendi ra-
 tio quasi *ἀποσδιόριστον* quid-
 dam, vulgò negligitur. Tæ-
 det me planè miseretque ha-
 rum turbarum, quibus mi-
 serè agitur orbis Christia-
 nus; utinam vero opis no-
 stræ foret, illas, non dico, vo-
 tis, suspiriis, lachrymis, sed
 quovis aut sudore, aut san-
 guine

DEDICATORIA.

guine demùm sedare.

Deus, Deus, (qui solus potest) istoc accuret scilicet; Demus nos interim, fratres, quātum possumus, operam, ut ad verum practicæ pietatis studium, hominum animos, a vanis hisce vitiligationibus, revocemus. Illud est quod me istic videtis moliri, quodque, quamdiu superstitaverit mihi Deus hanc provinciam, moliturum deinceps sanctè spondeo; Vos, quod olim suis commilitonibus Gedeon, facite pariter ac me fecisse cernitis. Cœlum est quod quærimus; illô autem non disputando quidem,

EPISTOLA

dem, sed credendo, & benè
vivendo pervenitur. Pauca
sunt illa fidei capita, quæ
Christiano cuique ad salu-
tem creditu necessaria sunt,
nec vero difficilia; O si in il-
lis humiliter, tacitéque acqui-
escere disceret plebs Christi-
ana; de reliquis haud nimis
interim sollicita; quodque su-
perest temporis, piis officiis,
bonisque operibus foeliciter
impenderet. Illud, fratres
charissimi, strenuè navemus
operam, ut fiat; curemus-
que sedulò, ut sanctissimis
probæ vitæ exemplis ita po-
pulo præluceamus, ut, vel
sic, nostros cum Deo ambu-
lare

DEDICATORIA.

lare doceamus, cum ipso de-
mum unà æternum regna-
turos.

Tractatus iste

Decet

Rem; in qua consistit ambulatio hæc; Innuitur autem hæc;

Motus cujus

Præsentia { apprehensio.
cū Deo: agnitio;
ejus nē- ex qua { Timor quādam fāctus,
pe ac reverentia.
Stadium approbatio-
nis divinæ.

Familiaritas quæ in multis dispositionibus & officiis cernitur; qualia hæc sunt.

Appropriatio Dei fidei actu.
Colloquium cum Deo, { Iniectione bonarum cogitationum.
Piz animæ response.
Consultatio Dei in dubiis quibusque.
Petitio in necessariis.
Repositio in ipsius providentiam.
Recognitio beneficiorum.

Fruitio Dei in bonis quibusque.

Pars externa & interna simul, { Praxis obedientiæ activæ. { in immediatis Divini cultus exercitiis; in vocationis nostræ muniis.
Declinatio mali cujusq;

Pars interna { Relatio in Deum.
Deditio nostri in Dei manus.
Plenioris fruitionis ambitio sancta.

Modum ambulandi cū Deo, { Unicè.
Rectè, { quoad pedem.
Alacriter. { quoad viam.
Constanter.

Inscit ostendens quā n { Honorificum
Jucundum
Tutum
Utile } sit ita cum Deo ambulare.

(1)

HENOCHISMVS,
SIVE
TRACTATVS
DE MODO AMBV-
LANDI CVM DEO.

Uid est quod ambire
debemus Christiani,
nisi ut hîc sancti si-
mus, alibi foelices?
ecce istîc utrunque
nobis præit, nobile exemplar,
Henochus; sanctus erat, ambula-
vit cum Deo; foelix, abstulit eum
ad se Deus; sanctitatē illius con-
summavit foelicitas; foelicitati viā
stravit sanctimonia; finē non po-
test non assequi, quisquis ingredi-
tur viam: non est quòd in virum
inquiramus curiosius; illud unum
meditemur quod & arguere san-

A 5

ctum

etum potuit, & præstare foelicem; ambulationem intelligo cum Deo; summam terrenæ sanctitatis, spiritualis rei fastigium; Agedum igitur & directionis ergo & solatii, quid sit ambulare cum Deo, seriò disquiramus.

Ambulare vero cum Deo quid aliud innuit nisi Præsentiam, familiaritatem, motum : persona non variat modum; illud nempe suggerit nobis ratio, quisquis fuerit qui nobiscum ambulaverit, necesse fore ut præsto nobis sit, ut familiari quadam ratione sit præsens, ut vestigia nobiscum pariter commutet, commetiaturque. A præsentia ordiamur. Ambulavit *Abrahamus* coram Deo, cum Deo *Henochus*; præsentiam certissimam præsupponit utrunque; præsentem sanè nobis semper adesse Deum dubitari non potest, ubique is est; nec

(3)

quo loco exclusus, nec inclusus
mundi ambitu, terram cœlumq;
infinita maiestate implet, ac com-
plectitur; de nostra cum illo præ-
sentia nunc agitur; Jubemur nos
scilicet non semel appropinqua-
re Deo; quasi ab ipso nimis &
mente, & affectibus elongati.

Ut nos igitur sanctè sistamus
Deo; duo requiruntur; recta im-
primis divinæ maiestatis appre-
hensio; ac vera dein præsentis ag-
nitio.

Et primo quidem in loco, il-
lud expedit, ut animis nostris in-
timè imprimatur debita quædam
(pro captus nostri modulo) im-
mensissimæ deitatis apprehen-
dendæ ratio; sine qua merum
profecto imaginationis nostræ
Idolum pro vero Deo adorabi-
mus; Ubi evigila vero, inquit Psal. Psal. 17. 15
tes, imagine tui satiabor; ecce
procul omni Idololatria, imagi-

ne in

(4)

nem numinis divini, sacram illam quidem; & (pro natura Dei) spirituales; quæ nihil aliud est quàm simplicissima quædam Idæa, & abstractissima, animis nostris infigenda divinæ majestatis recognitio; puræ nempe oportet constanterque admirabundæ menti nostræ usque insideant de Deo cogitationes; quales tantam decent gloriæ immensitatem: representemusque non tam intellectui nostro quàm fidei infinitum, spiritum spirituum Deum; essentia unum, distinctum gloriosissimis personis; actum purissimum; lucem spirituales, principium entitatis omnis æternum, vitæ motusque authorem incomprehensibilem omnipotentem opificem, moderatoremque universi; totum potentiam, totum sapientiam, totum justitiam, bonitatem totum; bonitatem

(5)

tem vero, justitiam, sapientiam, potentiam, essentialem vivamque : a certa lucidaque notione gloriosæ humanitatis divinissimi mediatoris, assurgentes ad contemplationem infinitæ deitatis, cui illa sacro-sanctissima natura adunitur : Nimirum hæc ipsissima basis est omnis veræ pietatis ; neque tam dux viæ est, quam ipse oculus quo dirigimur, ipsum solum cui insistimus : sine quo, ambulamus quidem sed quod dicitur *extra nos*, ambulamus, sed cum phantasmate nostro, non cum Deo. Vereor equidem ne istinc nimis multi qui magnos in re Christiana se progressus fecisse autumant, vel constitisse planè, vel haud parùm certè aberrasse tandem deprehendantur ; unum profecto liberè ausim accusare ; memet ipse comperio vel justo hujusce apprehensionis modo nimis

mis imparem, errori proclivem
 admodum : difficillimum qui-
 dem sentiens cogitationes animi
 vel rectè collocare, vel sic locatas
 figere demum, ac stabilire; nunc
 sanè necesse habeo queri de ni-
 mia cordis angustia; qua fit ut de-
 itatem immensam, intra quos-
 dam quasi terminos impotenter
 coercere videar; nunc vero de
 inertī quadam animi vacuitate,
 tristīque incogitatione, nunc de
 nescientiē tenebris, nunc deniq;
 de falsa vani intellectus luce, per-
 peram mihi Deum referente;
 quę omnia sedulò cavere debet,
 quisquis cum deo ambulare stu-
 det: Quòd si quis propriæ intel-
 lectionis lumine salutare hasce
 notiones acquirere speraverit; nā
 ille frustra fuerit, operamque lu-
 serit miserrimè: e cœlo, a patre
 luminum petenda, expectanda-
 que est divina hæc irradiatio:

Qui

Qui pedes largitur, ut moveamus, & oculos largiatur oportet, quibus inaccessæ lucis habitato-rem quadamtenus adspiciamus: Sine ipso, ut cum ipso ambulemus impossibile est.

Apprehensionem quandam habitualement immotamque deitatis necessariò comitatur præsentis agnitio: non minùs certa quidem illa & ocularis, quàm cuiuspiam hominum, quicum sensibili modo palàm, & apertè conversamur; nempe hoc est videre invisibilem illum; ipsumque mentis acie non minùs clarè adstantem intueri, quàm quodcunque visibile objectum, quàm cœlum terramve corporeis oculis usurpamus. Illud satis constat, e materiali, spiritualique substantia, corpore & animo conflatum esse quod nos hominem appellamus; utrique partium sui sunt sensus,

obj & a

objecta sua; nimirum vero nobis deerimus, nisi dum corpusculum hoc rebus corporeis, similibus sui, occupatur, & spiritus itidem nostri cum purissimis spiritibus, præsertim vero spirituum Domino commercium exerceant; felicitatem nobis olim perficiet illud unum, videre ipsum uti est, videre eum ut is nos videt, mutua quadam fruitione nostri; debilis ergo fidei obtusâ acie præsentem contueri, non potest non felicitatem nobis interea suaviter inchoare. Visibilem quemq; ipsæ cernunt bestię, quarum aliquæ longè sunt hominibus perspicaciores; spiritum verò simplicissimū conspicari nobis semper obversantem, oculi est illuminati divinitus. Interno fit hoc & sensu & lumine, non hoc quod nobis cum brutis animalibus commune est; etiam cæcus ille

Didymus

Didymus Alexandrinus hoc suo tempore fecisse non parum gessit; & omni ævo quo quis sanctior fuit, eo clariùs præsentem sibi Deum conspexisse perhibetur. Venditant nobis historicorum fabulæ quosdam mira præditos spirituum videndorum facultate; sed & collyria quædam fingunt sibi aniculæ, quibus hoc posse fieri somniant; ecce quod superstiosuli isti perperam delirant, reapse certissimè indies factitatum; nemo non regenitorum Deum ipsum sibi præsentem, non minùs clarè, certòque, quam suam ipsius carnem contuetur.

Neque vero præsentem modò nobiscum agnoscimus Deum, sed & in ipso vivere nos semper & movere persentiscimus; Verò suos Athenienses docuit Paulus (*ὁ παντα*) non procul ab unoquoque nostrum abesse quem non cernimus,

cernimus, Deum; Imo ne nos quidem ita nobis intimi sumus, ac nobis ipse? Quis nostrum vitam sibi indulsit, creator sui? Quis sibi vel tantillum intra fauces continere animam potest? Quis motricem indidit animæ facultatem? quis dedit exercere? Aliter tamen homo ~~luxus~~ Deum in se, se in Deo viventem, motitantemque sentit, aliter reginitus; Renatus quidem vitam agnoscit, motumque spirituales ac divinum, carnalis vero naturalem prorsus, indolique suæ congruum. Qui duplicem ergo in Deo vitam, motumq; sortimur, & naturæ, & gratiæ, quin ipsum in quo bis sumus, fideliter usque agnoscimus; & sine quo nec esse nec movere possumus, cum ipso constanter ambulamus.

Agnitam hanc omnipotentis Dei præsentiam necessario sequetur

quetur primo in loco humilis
quædam reverentia & sanctus
tremor; nec cui vero sistimur
principi viro, quin venerabundo
quodam timore nos affici senti-
mus; quanto magis ubi verendis-
simam Dei majestatem nobis
præsentem cernimus?

Visâ cœlesti illa Angelorum
scalâ, evigilans Patriarcha, *Quam
tremendus est, inquit, iste locus?*

Ecce sanctum *Jacobum*, ad ipsi-
us loci, in quo se Deus repræsen-
tari voluit, conspectum, piè con-
tremiscentem; vixque se conti-
nentem, quin solum ipsum, in
quo machina illa Angelica figi
visâ est, pronus adorârit; quo de-
mum stupore, divinæ illius glo-
riæ, quæ in summitate scalæ re-
splenduit, radiis, perculsum ju-
dicabimus? Certè, uti semper
nobiscum Deus est, ita nunquam
non aliter adest, quàm incompre-
hensibiliter

sibiliter gloriosissimus: neque agnosci a nobis unquam potest, nisi sacro quodam metu concussis, quasque adorabundâ tantæ majestatis admiratione planè absorptis..

Ego verò non parùm vereri mihi videor, ne hic affectus animi non ita, uti par est, apud Christianorum plerosque obtinere soleat; De magno illo & omnipotente cœli numine, & sentire, & loqui assolent non pauci, stupido quodam neglectû, temeræque, & incuriosa familiaritate; haud unquam, nisi ubi tonuerit, ad potentiam ipsius pertremescentes, nec quo metu infinitæ deitatis unquam confusi, nisi cum insigni aliquo judiciorum suorum specimine sese terribilem exhibuerit. Ecce seraphici illi spiritus faciem sibi abscondunt alis, fulgorem præsentiae divinæ intueri

eri parùm sustinentes : quorum tamen unusquisque, ita totus gloria, ac maiestate splendet, ut meritò quidem Manóah, horum uno semel conspecto, de vita sua subinde desperaverit; nos vero, cinis, ac pulvisculus, faciem gloriosissimam illius, qui horum spirituum Deus est, audaci fronte, negligentibus oculis, securamente intueri non dubitabimus? Difficile profecto iudicatu est, peiusne fuerit Deum præsentem non agnoscere, vel agniti præsentia parùm affici reverenter : quorum illud, stupidæ cuiusdam negligentia est, hoc impii cuiusdam stuporis; quædam certè in utroque Atheismi species delitescit.

Secundo in loco, sanctum obedientia studio, divinaque approbationis ambitiosa quædam cura, ac sollicitudo; Enimvero
qui

qui tam potentem Deum sibi
 perpetuò præsentem agnoverit,
 nã ille parum ausus fuerit quic-
 quam præstare, quod tanto nu-
 mini displiceat, quinimmo da-
 bit operam sedulò, ut a summi
 Judicis miserecordi manu fide-
 litatis suæ lauream reportare me-
 reatur: quicquid vero agendum
 susceperit, ex animo suo anxie
 sciscitabitur clanculum; *Quomo-
 do hoc Deo meo arridebit?* Man-
 davit olim Abrahamo Deus, *Ambula coram me, & rectus esto*; præcepti pars una, subinfert alte-
 ram; non potest non esse rectus
 quisquis coram Deo ambulave-
 rit: Gnaviter oportet sit impu-
 dens, qui coram viro, coram pu-
 erulo peccare auset; sed ubi ju-
 stissimus, potentissimusque vin-
 dex adstare cernitur; atque *ἐνδίκον*
 in nos *ἐμπερ* conjicere; quis non
 illud usurpet Josephi; *Quomo-
 do*

do faciam malum hoc grande ut peccem contra Deum? Gen. 39.9.

Et de præsentia quidem hætenus; altera sequitur ambulationis hujusce statio, *Familiaritas*:

Præterire solemus ignotos, superiores a tergo insequimur, cum solis amicis ac familiaribus ambulamus; Henochus igitur, & quilibet vere Christianus, non post Deum modo uti affecla, sed, cum Deo, uti socius, honorificè coambulat; Amicus Dei salutatur Abrahamus; eodem plane titulo (excelsò quidem illo, & qui vix mortali cuiquam competere posse videretur) discipulos suos compellat Christus; Talem honorem sortiuntur omnes sancti ejus; Ambulare igitur cum Deo quid aliud innuit, quàm cum ipso, velut amicorum intimo, blandâ tremulaque quadam familiaritate conversari; familiaris ve-

ro

ro hæc cum Deo conversatio in multis quidem consistit, piis dispositionibus, ac officiis, quæ in sacrosancta hac ambulationis hujusce statione, totidem quasi stadia meritò dixerimus; Quorum primum illud est, Jus nostrum (ut cum leguleiis loquar) ad Deum, in Deo firmiter nobismet stabilire; Quid enim quæso iuverit apprehendisse Deum infinito plane essentialique modo sapientem, potentem, justum, misericordem? quid præsentem nobiscum agnovisse, nisi ipsum & nostrum insuper esse persenserimus? Certè, absque hoc omnia illa gloriosissima Dei attributa nihil aliud nisi terrorem nobis & incuterent, & aggravarent; absque hoc foret, ambularemus Deo a longè; cum Deo ambulare nec ausi quidem: a longè, ut alieno, ut inimico; non cum ipso

ipso ut amico, ut Deo: Quid mihi
 demùm profuerit alterius Deus?
 Væ mihi nisi Deum habuero de
 proprio; Nihil mihi profectò vel
 tutamini esse potest, vel solatii,
 donec dicere possim cum Didy-
 mo illo, jam foeliciter restaurato;
Dominus meus, Deus meus; & cum
 Prophetâ; *Iehovah iustitia mea;*
 Et hoc quidem fidei stadium est,
 latè sese porrigens, cùm ad ap-
 prehensionem illam, agnitio-
 nemque Dei, quam modò per-
 transivimus, tùm ad reliquas acti-
 ones, dispositionesque sacras,
 quas deinceps sumus tractaturi.

Fidelem hanc Dei appropria-
 tionem sequitur perpetua quæ-
 dam mutui cum Deo colloquii
 familiaritas; neque vero existi-
 mare debemus ambulationem
 hanc planè mutam, prorsusve
 taciturnam, sed suavissimis Dialo-
 gismis plenam; piam animam al-
 loquitur

loquitur semper Deus, anima Deum.

Deus animam, continuâ gratiæ excitatione, sanctarumque motionum injectione frequentissimâ; anima Deum, assidua meditatione, gratiæ acceptilacione, repromissione obedientiæ. Suggestit Deus, Quærite faciem meam; regerit anima, Faciem tuam quæremus, O Deus: Illicet hæc spirituum lingua est; sic se solent illi gratiosis, divinisque rejaculationibus mutuò excipere; & hoc illud est Bernardi dulce susurrum cum Deo: quo posito, impossibile planè est ut fidelis quisquâ vel solus sit, vel otiosus.

Et hoc quidem stadium secundum esto.

Familiaris hujusce colloctionis gratiam ultro sequetur certissima libertas, & consulendi Deum in dubiis, & rogandi in
necessa.

necessariis : Quicquid occurre-
 rit, ad Ephodis oraculum recur-
 risse semper Davidem constat ;
 sed & pius ille Jehosaphatus, ubi
 de re modò militari (expugnan-
 da Ramothe) quæstio incidisset,
 non tam belli duces, quam san-
 ctos Dei prophetas censer ade-
 undos; Teraphim suos perconta-
 tur Laban; Endorem petit illico,
 pythonissam consulturus impius
 quispiam Saulus; cordatus quisq;
 ac bonus, unum scitatur Deum :
 & is nobis adstat, & verbum illi-
 us nobis ad manus est; non est
 quod entusiasmos, fanaticasque
 revelationes cogitemus; æter-
 num præsens est consiliarius Da-
 vidis, pariter & nostri; Testimo-
 nia tua (אֱנִישׁ עֲצָתִי) viri consilii Psal. 119.
 mei. Quicumque demum casus 24.
 (quem appellant) conscientia
 necessarius ad Christiani homi-
 nis salutem obtigerit, is spiritu
 suo

suo, per vocem verbi sui nobis respondente, ac definiente, clarè certòque determinat.

Consulendi facultatem comitatur liberrima quædam supplicandi licentia, praxisque assidua; Illud est quod Apostoli manu jubet Deus, Orare semper. Non ita cordi fuisset Deo Propheta ille regius nisi hoc fecisset perpetim; Venio, inquit, ante te in ipso crepusculo ut vociferer; Sed & elevatio manuum mearum ut munus vespertinum, Quid ego mane loquor ac vesperam? Septies hoc factitatum in die; Sed quid adhuc vices numero? Invoco te, inquit, Jehova, totum diem; Gratiam fac mihi, Domine, quia te inclamo toto die, Breviculus adhuc est lucis spatiolum; O Jehova, Deus salutis meæ, interdum clamo, & noctu coram te, scilicet sic factum oportuit; Quo demum

Psal. 119.
147.

Psal. 141. 2
Psal. 119.
164.

Psal. 88. 10

Psal. 86. 4.

Psal. 88. 2, 3.

demum stylo alio compellarit
mendicus regem? mendicus mi-
ferrimus, rerumque omnium
egentissimus, regem munificen-
tissimum, ditissimumque; qui ro-
gari, largiri que cupit maximè;
qui quod donat, possidet interea;
& cui quanto plus decesserit, ni-
hil suppetit minus. Eximium ve-
ro est hoc ambulantis cum Deo
privilegium; posse se in quibus-
cunque periculis, ac angustiis in
sinum Dei liberè conijcere, ab
ipsoque & opem expectare, & so-
latium: Huic igitur rogandi li-
bertati proximè adjacet fiducia
nostræ exercitium; quâ, pro no-
bis, nostrisque in Dei providen-
tiam parùm anxie recumbimus;
Hoc se ab ipsis matris suæ uberi-
bus usque fecisse profitetur cha-
rus Deo Psaltes: Quam illustre
erat illud sanctæ confidentiæ spe-
cimen; Ziklagum & spoliavit
B 3 hostis,

hostis, & absumpserat incendio;
 uxores cum supellectile tota præ-
 dæ loco abduxerat; magnumque
 ducem Israelis non minus nudum
 reliquerat, quàm, cum pedo in-
 structus & baculo, paternis olim
 ovibus invigilaverat: Quid ve-
 ro ad hæc vir sanctissimus? *At*
David roboravit se in Domino Deo
suo; Illud est quod suadet Apo-
 stolus, sollicitudinem nostram
 omnem in Deum conjicere, cui
 curæ sumus; Et sane frustra cum
 Deo ambulare simulaverit, qui
 se totum Deo concedere sicque
 fidei vitam degere detrectaverit;
 Apage nostram sive diffidenti-
 am, sive *αὐτομαθεῖαν*; dum nos
 crudeliter torquemus curarum
 illarum eculeis, a quibus misera-
 tionum Deus liberos esse voluit;
 Quin reponimus nos alacres in
ἐκδοχῇ boni Dei; quovis eventu
 probè contenti; eodem vultu
 manu-

1 Sam. 30.
 e.

io; manuque eadem, & bonum, & præ- malum ab ipso recipere paratissi- que mi : Dominus est, faciat quic- lum quid ipsi visum; vox erat digna in- sancto sene: Quam lubenter, pla- lim cideque, jubente Deo, montem ve- ascendit mitissimus piissimusque At Moses, ibidem moriturus; non Deo alio profectò animo, nec pede po- alio conscenderat ille prius mon- am tem sacrum, legem a Deo recep- cui turus, quàm modò mortem: Par um illi visum est utrunque, vocante, qui quicquid ambulayerat, Domino.

Fidelis vero in Deum reposi- tionis, certæque fiduciæ succes- sum nemo Christianus senserit, quin illico gratam beneficiorum Dei recognitionem vovendam ipsi retribuendamque censuerit; Ex altari igitur puri cordis me- ritò quidem offert Deo sanctus quisque, jure sacrificium laudis; Recens quisque beneficentiæ

sensus renovare nobis debet animi gratitudinem, elicereque novas gratiarum ejaculationes; secretaque læti cordis ad munificum in cœlis benefactorem elevationes; A somno, mane primo expergiscimur? quin sublatis in cœlum animo, oculis, manibus, benedicimus deo nostro, qui nobis & quietem indulgit, & reddidit lucem. Discumbimus mensæ, saturive assurgimus? quin laudamus magnum mundi patrem familias, qui nobis & cibum, & stomachum concesserit? Ubi jam advesperascit, lectulo decumbimus? quin celebramus summam Dei benignitatem, qui præteritum nobis diem faustum præstiterit; Eximus tantillum, prospicimusque vastum cœli fornix, nos a longè ambientem, immensumque pavementum terræ pedibus nostris protensum, quin

quin potentiam, sapientiamque illius, qui molem tam stupendam fabricaverit, veneramur? Peregrinus profecto est, cum Deo, cum ipsi sibi, qui non omnem arripit ansam laudandi creatoris sui, redemptorisque; parumque senserit sibi animum novæ cujusque beneficentiæ radiis incallescere.

Denique ubi omnia quæ ceperimus beneficia divinæ magnificentiae accepta lubenter retulerimus, illud unum restat ad sacram hanc familiaritatis stationem plenè perficiendam, ut bonis quibusque receptis in Deo fruamur, Deoque in bonis vice versa; non autem bonis in se; quæ, dum in ipsis mens tota acquiescit, naturam suam mutant illico, bonitatemque priorem prorsus abdicant; Ecce modò, quantum renatus homo epicureum quodq;

sensuum mancipium præcellit ;
 hic nempe non ultra meram re-
 spiciens creaturam, uti totus est
 caro, rebus in se solis, non sine
 angustâ quadamque, incertâque
 voluptate, perfruitur ; ideoque,
 ubi prosperè succedunt omnia,
 falsâ delectatione delinitur fortè
 nimis, verso demum fortunæ
 pollice, malis obruitur miser ; ni-
 mirum quî potest ullam sibi cer-
 titudinem polliceri, qui rebus in-
 nititur incertis, caducisque ? ille
 vero, qui mundo utitur, fruiturq ;
 Deo, nec prosperis efferrî, nec
 dejici adversis unquam potest,
 siquidem Deus suus sibi semper
 similis sit ; supraque modum
 transcendat illud, quicquid fuerit,
 quod creatura vel infligere po-
 test, vel impertire ; Magnus pro-
 culdubio vir erat, suo ævo, He-
 nochus, & (prout tunc ferebant
 tempora) nobilis, dives, potens ;
 Sed

Sed & ille edebat, bibebat, dormiebat, relaxabat animum vicissim, conjugalique societate modestè usus erat, prout solebant alii; neque tamen efficere poterunt hæc omnia, quò minus ambularet Henochus cum Deo; nimirum ita se ille rebus hujusce seculi commodavit, ut in illis interea Deo suo frueretur; Ut paucis ergo rem contraham; si jus nostrum ad Deum, in Deo stabilierimus, si mutuis illum exceperimus alloquiis, si in dubiis omnibus consuluerimus, si sollicitaverimus precibus assiduis, si in illum fidenter recubuerimus, si beneficia ipsius universa grato animo recoluerimus, si denique ipso in bonis quibuscunque fructi fuerimus; sancta quadam familiaritate Deo nostro cōversabimur, atque ita cum ipso ambulabimus.

Ultima

Ultima sequitur statio, quæ motu absolvitur; Ambulare enim quid nisi moveri est? Neque vero dicitur Henochum Deo adstitisse, assedisseeve; sed cum Deo ambulasse; certè igitur motu quodam continuo exercebatur Henochus; sanè vero peripatetici sunt fideles quique; Quæ ipsa via est? non alia quàm mandatorum Dei; Qui gressus? non alii quàm actus obedientiæ: *ἐπιτοὶ ἐμπαύ*; externa omnis coelicæ hujus ambulationis motio in actione consistit; Quæ vero illa, nisi boni cujusq; a Deo præcepti observatio sedula; malique omnis prohibiti sollicita declinatio? sed & bonum hoc a Deo nobis injunctum, & pietatis officia, & justitiæ insuper, charitatisque, ac invocationibus nostris diligentia, exercitia complectitur.

Scilicet agendum nobis Christianis

stianis est, non speculandum:
 Quæ hætenus percurrimus san-
 cti hujusce ambulacri stadia cog-
 nitio deitatis, præsentia agnitio,
 offensæ metus, studium appro-
 bationis, appropriatio quædam
 Dei, colloquium, consultatio,
 petitio, fiducia, beneficiorum
 recognitio, ac Dei denique frui-
 tio, ejusmodi sunt quæ quoniam
 & intimo profitentis sensu solo
 judicentur, & voce externa fa-
 cillimè exprimi, ac venditari pos-
 sint, non rarò, nec vero difficul-
 ter simulari solent; Arrogant sibi
 vulgò pias hæc dispositiones
 hypocritæ illi, qui actionibus in-
 terea suis haud ægrè discerni sese
 patiuntur. Ex fructibus cognos-
 cetis, eos, inquit Christus; non
 ex cortice quidem professionis
 externæ, non ex verborum foliis;
 sed ex fructibus solis ferendum
 de arboribus hisce judicium; non
 nostrum

nostrum modò, sed & supremi
 illius rerum arbitri, pro tribuna-
 li novissimo; Coram hominibus
 & Deo silent verba, facta loquū-
 tur, imò clamant: Justus ille pa-
 terfamilias neminem ferre po-
 test desidiosum, & inertem; Ira-
 cunda erat illa olim expositio
Quid statis toto die otiosi?

Movendæ sunt manus, pedes
 movendi, nisi cum Deo nolumus
 ambulare; Praxis vero hæc am-
 bulatoria, non modò immediata,
 quibus Deum colimus, officia;
 sed & opera vocationum nostra-
 rum complectitur; Etenim ut
 bonarum illarum dispositionum,
 quas modo transegimus, ratione,
 semper conversamur Deo, neque
 unquam ab ipso nos abesse fini-
 mus, ita aliquando quodam inti-
 miore (ut ita loqui fas sit) modo,
 illi sistimur, & cum ipso agimus;
 ubi propriis cultus divini exerci-
 tiis

tiis toti occupamur; precatione,
 nempe solenni, verbi sacrosancti
 auditione, lectioneque, Sacramen-
 torum communicatione, ac jugi
 meditatione denique; in quorum
 quidem singulis quilibet verè
 Christianus, & frequentissimè,
 & devotissimè versari & solet, &
 debet: Alibi semper coelum in
 nobis est; atqui, ista dum fiunt,
 nos in coelo sumus; Nemo vero
 interea cogitet, dum necessaria
 quæque vocationis nostræ munia
 solliciti obimus, abesse nos tan-
 tillum a Deo, parùmque cum ip-
 so, tunc temporis, ambulare:
 vana sunt hæc cerebroforum ho-
 minum deliria. Apage imagina-
 rias hæc inter nos & Deum ini-
 micitias; non ita nobis profecto
 inter nos disconvenit, quin ut ea-
 dem opera utrisque vacare liceat:
 Si negotiis quibusque secularibus
 necessario renunciandum illi fu-
 erit,

erit, qui Deo servire voluerit; quin totus orbis unum fit monasterium; quin in Euchitarum hæresin ruimus omnes boni; Dic mihi sancte Paule, quid tibi cum consuendis tentoriis; si pel.ibus unà operam dare non potueris & Deo? Ubi estis monachi sanctiores prisce ævi, qui labore manuum, vultusque sudore victum comparastis, cumque votis opera suis vicibus, commutanda censuistis?

Certè non est quod pietas nos faciat negligentes, aut vero frugalis diligentia, impior; Debitus Deo cultus, vocationisque nostræ cura, ita non possunt non consistere, ut nisi horum utriq; incubuerimus, cum Deo ambulare nequierimus.

Vix finita est illa farrago officiorum, quæ charitas & iustitia a nobis exposcunt; nolo Decalogi
analyfin

analysin ullam instituere; a suis ista classibus petenda sunt; illud modò monuerim, omnia quæ in illa lege uspiam occurrunt virtutum exercitamenta, totidem esse in sacro hoc stadio, seu passus, seu vestigia; quæ suo quidem tempore ac loco metiri tenetur quisquis ambulat cum Deo.

Universalem hanc sanctæ obedientiæ praxin assiduam, necessario comitabitur sollicita quædam, mali omnis, quod tanto numini displicere possit, declinatio; quisquis ergo cum Deo velit ambulare, foedus secum, facultatibusque suis omnibus & incat oportet, & renovet jugiter, se nihil admissurum unquam, quod Deo suo offensam præbeat; cum mente quidem nihil quicquam se cogitaturum mali; cum voluntate, se malo nulli assensurum unquam: cum sensibus se nihil uspiam mali animo

mo intromissuros, breviter, omnes & animæ potentia, & partes corporis, districtissimæ obedientia legibus unâ coercendæ sunt.

Quòd si demùm post vigilantissimâ cordis, viarumq; nostrarum custodiam, obtigerit aliquando, nos, siue tentationis impetu, siue impotenti quadam naturæ nostræ perfidiâ in peccatum abreptum iri; sequetur illicò irrequietum studium, conatusque, redintegrandæ sanctitatis, deque redipiscendi; neque unquam acquiescet animus, donec vera festinaq; poenitentia suavissimum divini favoris sensum recuperaverit; Frustra quidem sperabimus sic ambulare cum Deo ut parùm peccemus, resipiscentiæ nostræ fuerit, infecta quasi redere quæ fecimus malè; offensasque nostras ita penitus abolere,
ut

ut non omnino fuisse videantur.

Atque hæc sancti hujusce morus pars quasi exterior est; est illi quiddam adhuc magis intrinsecum, quodque, animæ loco, praxin hanc totam quasi aduat, movetque; illud vero est divina quædam animæ dispositio, quæ efficit, ut primo in loco nos, nostrasque actiones quaslibet ad Deum sincerè referamus; ad solam ipsius gloriam simplici semper oculo collimantes; quòd si nostra seu dignitas, seu utilitas, voluptasve sese aliquando interposuerit, operamque nostram flagitaverit, per hæc tamen omnia, citràque, prospiciamus finem illum supremum, cui ista meritò subordinari gestiunt. Secundò, ut dedamus nos totos Deo, nostraque universa, ad ipsius solius arbitrium seu stare, seu cadere paratissimi; susque deque habentes
humanum

humanum diem; donec præstitutum mutationi nostre tempus advenerit, patienter, fideliterq; expectantes; Tertiò, ut plenior Dei fruitionem, perfectiorumque cum ipso conjunctionem vehementer usque sitiamus; neq; vero possibile est, ut quis semel gustaverit quàm suavis sit dominus, quin & flagrantissimo insuper prioris cum ipso unionis desiderio teneatur.

Atque hæc quidem summa sit eorum, in quibus consistit omnis nostra cum Deo ambulatio; præsentia, nimirum, familiaritatis, motus; restat adhuc modus, ratioq; sancti hujus itineris peragendi; requiritur nempe (nisi frustra pedes movere velle videamur) ut cum Deo nostro, *Unicè, rectè, alacriter, constanterque ambulemus.*

Unicè imprimis, socium admittentes præterea neminem;
Ingerit

Ingerit se quidem mundus satis
 importunè, comitatusque istius
 honorem ambiciosè efflagitat;
 Nequit verò tolerare hoc Deus;
 Licet quidem illi bona cum Dei
 venia, nos, uti a tergo sequatur,
 pro more servi; nobiscum ut so-
 dalis instar obambulet, parùm li-
 cebit unquam; Fatuitas nostra
 fortasse non inutile judicaverit.
 utrunque sibi comitem adjunge-
 re, & Deum, & seculum, dedig-
 natur vero hoc meritò Deus; cui
 odio est mundi hujusce maligni-
 tas universa: Boni autem siquid
 mundo forsan inest, licebit nobis
 illo sic uti, ut non fruamur, imò
 sic uti, quasi non utamur interim:
 Audite igitur quicumque seculi
 hujus sive clientes, sive comites
 indivulsi, & esse & vocari mavul-
 tis, reclamastis interea Deo; qui
 Mammonis societatem æquè fa-
 stidiosè respuit, ac vestram:
 Recta;

1 Reg. 18.
31.

Rectà; non pede claudicantes, non errantes de via; Etenim, si æquos cum Deo passus metiri possemus, miserè interea claudicantes (quod tamen prorsus impossibile est) ejusmodi certè commitatus ignominiam Deus jure bono abominatur; Indignabunda erat illa olim Eliæ cum Israelitis expostulatio; usquequò claudicatis vos in cogitationes duas? Absque honesta probi cordis sinceritate frustra quis cum Deo ambulare speraverit.

Neque vero cum ipso ambulare possumus, nisi & semitæ nostræ non minùs rectæ sint, quàm pedes : Nullam sanè nisi rectam viam incedere potest Deus; nos si devia sectari malumus, ambulamus soli : Omnes quidem justitiæ calles recta quadam linea tendunt ad cælum, ubi peccatorum semitæ curvæ sunt & anfractuosæ ;

Quosæ; perque mille cæcos vi-
arum meandros, ad mortis usq;
cubicula tandem deducunt; utri-
usq; profecto viæ ita sibi prorsus
adversæ nunquam convenire, ne-
dum interfecare poterunt.

Non potest non fieri, quin ut
optimi cuiusq; pedes dilabantur.
aliquando, declinentque tantil-
lum a sacro hoc tramite; qui ta-
men illicò recolligit sese, prio-
remque stationem recuperat,
& sanctâ quadam indignatione
percitus, ex hoc lapsu meliores-
cit; quòd si quis sit, cujus vesti-
gia continuo incessu callem sibi,
in noto quovis peccato triverint,
perduraverintque, is se cum dia-
bolo humani generis hoste ambu-
lare noverit.

Alacriter; neque vero expe-
dit ut tristi quis corde, ac vultu
ambulet cum omnis consolatio-
nis Deo; quasi ægra quadam an-
gariatione

gariatione impulsus; neque potest fieri, ut ejusmodi comitis praesentia non animos nobis indat, addat, excitet; Illud est quod saepe jubet Apostolus, *πάντοτε χαίρειν*, In Domino latari semper; & certe, si quis rem aequè perpenderit, ecquis mortalium est, cui par lætitiæ causa possit oboriri, ac verè Christiano; qui Deum sibi cernit comitem, viam salutarem, finem gloriosum? cui Pater Deus, redemptor Christus, consolator Spiritus, ministri Angeli, mundus mancipium, cælum patrimonium? cui hostes benefici sunt, mala medicinæ, mors denique lucrum? Sunt quædam animi dispositiones, pro varia etiam humorum temperie, aliis hebetiores, naturalique cuidam mæstitiæ magis obnoxia; sed & istæ, ubi valere cœperit gratia, Deo leniter saltem arrideant oportet, quantum-

quantumlibet se tristes, torvasq;
 habuerint seculo; Eleva super
 nos inquit Psaltes, ô Domine,
 lucem vultus tui; Dedisti mihi
 inde plus gaudii, quàm illis a
 tempore frumenti, vinique mul-
 tiplicati obtigerit: En messis, en
 vindemia cujusque fidelis, solati-
 um illud certissimum quod a di-
 vini favoris lumine exoriri solet.

Constanter denique; neque
 enim intermitteri debet ambulatio
 hæc, sed ita indefinenter continu-
 ari, ut a virtute in virtutem usq;
 præcedamus, donec tandem co-
 rā Deo in cœlesti Sione foelici-
 ter comparuerimus: odit nem-
 pè Deus matutinos quosque ro-
 res pietatis; illaque nimis violen-
 ta devotionis initia, quæ furiosi
 cujusdam zeli cestro perciti fece-
 runt quidam, statim postmodò
 desituri; Non est aut Saulus, aut
 Herodes, aut Judas quispiam,
 C quin

Psal. 5. 15.

quin cū Deo, aliquot saltē passibus
 ambulaverit, perdideritque ope-
 ram ; Perpetuus quidam sancto-
 rum affectuum ardor ille est, qui
 aut Deo gratus, aut nobis esse
 potest salutaris ; Oculi mei ad
 Dominum semper, inquit pro-
 pheta regius ; semper, absque di-
 versione, absque intermissione
 ulla ; quòd si intervenerit fortè
 tentatio aliqua ; beatificiq ; hujus
 objecti adspectum pro tempore
 interceperit ; eclipsis tamen illa
 non ita vel universalis est, ut to-
 tam Dei faciem a nobis prorsus
 abscondat, vel ita obscura, ut to-
 to nos privet ipsius lumine, vel,
 ita demùm diuturna, ut causam
 nobis ullam præbeat, de præsen-
 taneo luminis pristini reditu
 quicquam dubitandi : Etiam dum
 nictare solemus, cernimus ta-
 men ; neque dum vel somno di-
 stringimur, vel phantasmate ali-
 quo

quo illudimur, virtutis ullius ti-
 tulum deposuimus. Vidimus ze-
 lotas quosdam præcocios, qui
 deò animosè, strenuèque qua-
 lamtenus ambulaverint, ac cæte-
 ros omnes in hoc stadio facile
 præcursuri, quorum affectus, ubi
 tempore ac tentatione paululum
 defebuerint, remiserunt illi sta-
 tim hunc impetum; & languida
 post se crura ægerrimè trahentes,
 sociis longè a tergo fuerunt de-
 elicti: Paulina quidem virgulâ
 excitandi sunt hi scilicet; Cucur-
 listis bene, quis impedit? Rarò
 admodum constans ac durabilis
 est nimia studii cuiusvis vehe-
 mentia; quinimmo in pigrâ qua-
 dam tarditate, ac ignominiosa
 assitudine vulgo desinit; Ut in-
 efessa nobis semper est Dei be-
 nignitas, ita nostra qualiscunque
 bonitas fallit plane, nisi fatigari
 nesciat.

Sic nunc se habet nostra cura
 Deo ambulatio, cum quoad rem
 tum quoad modum. Quippin
 modò putem solam divinæ hu
 jusce conversationis mentionem
 lectoris cujusque pectus accen
 disse fervido quodam desiderio
 & tam sacræ provinciæ obeunda
 & acquirendæ tam certæ foelici
 tatis? Certè formæ hujus sive
 precium sive elegantia nemini
 indiget parario, aut licitatore
 ipsa una sufficit attrahendis om
 nium oculis, omnium pectoribu
 inflammandis; Quoniam tamen
 (Quod suis olim Discipulis Chr
 stus) πᾶσα ὁδοῦ σου, πρὸς ἀδελφούς, non
 abs re quidem fuerit paucis
 quædam illiciti loco, adtexere
 quibus ad coelestem hanc vitam
 instituendæ rationem excitemus
 Illud vero inprimis seriò pensamus,
 ambulationem hanc cum
 Deo (præter intrinsecam ipsi v
 tute

tutem, bonitatemque, quæ ex-
 cuendis quibusq; affectibus abun-
 dè sufficit) maximo nobis hono-
 ri esse.

Etiā inter principum famulos
 affectasve numerari non medio-
 cris esse dignitatis arbitramur; fa-
 miliari autem modo cum magna-
 tum quopiam incedere, eximium
 quiddam videtur, dignumq; ela-
 tiore supercilio. Quantum igitur,
 quāque supra modum ho-
 norificum fuerit, cum magno
 terræ, ac cœli Rege, ac domino,
 sociali quodam consortio jugiter
 ambulare? Privilegio quidem il-
 lud non vulgari erat duodecim
 Apostolis, selectos fuisse e reli-
 quo orbe, Christi domesticos,
 qui ipsum in humili hac, serviliq;
 condicione, quāquā in terris iret,
 usq; sectarentur: Majus tamen
 quiddam illud erat, *Petro, Iacobo,*
Ioanni, e consociorum reliquis

evocari, qui cum Domino suo
 montem Taborem conscende-
 rent, divinæ ipsius transfigurati-
 onis testes, sed & hortum Geth-
 semani cum ipso demum ingre-
 derentur, tristissimæ etiam ago-
 niæ testes insuper futuri; non hoc
 quidem indultum cæteris; Oh
 quàm sortem omnem humanam
 longe exuperans prærogativa
 nobis obtingit, qui, e mundo,
 potentissimâ Dei gratia eximi-
 mur, ut omnipotentem & glori-
 ossimum cœli creatorem, ac do-
 minum semper comitemur:
 Quod illis centum quadraginta
 quatuor millibus sanctorum, re-
 demptorum a terra, deiq; nomi-
 ne inscriptorum, summæ præe-
 minentiæ loco concessum est, se-
 qui agnum, quacunque demum
 proficisceretur, nostrum plane
 est, ni nobis ipsi defuerimus;
 nempe nos cum Agno Dei, Jesu
 Christo;

Christo; cum patre ipsius coæterno, cum Spiritu ejus sanctissimo indefinenter ambulamus; Quid nos nunc cum bestiis versari malumus, homines miselli, quibus optio liberrimè facta est ambulandi cum Deo?

Neque vero plus est in ambulatione ista honoris, quàm solatii; Tristis res est solitudo: Væ soli, inquit concionator maximus; est tamen, ubi & societas (qui nobis obvenire possunt comites) displiceat magis; In sodalem incidisse honestum, alacrem, disertum, non minimi beneficii loco haberi solet; contrahit hic talis, nobis viam, laboremque minuit; Quàm ergo jucundum nobis fuerit cum illo semper versari, cui titulus est consolator? Certè, nisi foret ipsi inexhausta consolationis certissimæ copia; nisi nulla præterquam ab ipso dimanare

posset vera consolatio, parùm illi competere posset is, quem sibi soli meritissimò vendicat, stylus paracleti : Etiam illa qualiacunque solamina, quæ vel a naturali ratiocinatione, vel a resolutione quadam morali oriuntur, non alia sunt, quàm communes quædam consolatorii hujusce spiritus influxus; sine cujus inoperatione, pectus nullum solido quidem gaudio ullo incalescere potest. Qui cum seculo ambulat, quam miseras sibi affingit vanæ consolationis rationes? Plaudit hic sibi domi, dicitque apud se : Attamen robustum mihi corpus est, firma valetudo; Alter, illæsa mihi fama est, & non vulgaris inter meos existimatio. Alius, est mihi magnus quidam in aula amicus, ac patronus; Alius denique, sat mihi domi nummorum est; At, at, ubi atra calamitatis dies adven-

rit

rit, quid tandem fit hisce omnibus? Miserrimi consolatores estis vos omnes, inquiet prægravata dolore anima; cogeturque demum (sero forte nimis) fateri, nullum, verum quidem solatium, nisi a miserationum omnium patre, consolationisque omnis Deo posse unquam sperari; quicum ubi ambulare didicerimus, hilares canemus cum regio pastore Israelis; Dominus mihi pastor, Psalm. 23. 1, 2. nullius rei indigebo; In florentibus pascuis accubare me faciet, perque aquas quietas ducet.

Neque plus honoris solatiique ambulationi huic inest quam certi etiam tutaminis: Quanta, quamque secura est ejusmodi commitis protectio? Quisquis in secreto Altissimi habitaverit, sub Psalm. 91. 1, 2, 3. umbrâ Omnipotentis commorabitur; Quicumque es qui cum Deo ambulas, dicisque Domino,

4. Spes mea, mea munitio; liberabit ille te a laqueo venatoris, a peste contritionum; Alis suis obumbrabit te, & sub pennis ejus sperabis; Veritas ejus scutum tibi erit & clypeus. Haud immunis est a periculo quisquis solus proficiscitur; Ubi in foveam ceciderit jacet impotens; ubi incidit in latronem, vulneratus spoliatur; comitem nactus, e puteo eripitur, a prædone liberatur; non possumus certè non cadere sicubi non ambulamus cum Deo; neque quisquam est qui jacentes erigere possit; non possumus ab inferno illo grassatore spoliari, sauciarique, sicubi cum Deo parùm ambulamus; nec quis est qui nos possit tutos conservare. Quòd si cum Deo ambulaverimus, aut non cademus quidem, aut non jacebimus; eriget ille nos e peccati fovea, e pulvere mortis: Si

vero Deus nobiscum, quis contra nos? Ringantur tyranni, fre-
 mat mundus, frendat Orcus, ru-
 giat Diabolus, nos sub tali comi-
 te, in tuto sumus. Cumque illo
 qui ursum, leonem, Goliath strave-
 rat, cantabimus, Non timebo a Psal. 3. 7.
 decem millibus qui circumqua-
 ambierunt me.

Neque plus denique tutelæ
 istinc oboritur quam ut litatis;
 Ecquod enim boni poterit benignis-
 simus ille Deus, quicum am-
 bulamus, nobis denegare? Nun-
 quid cupis divitias? Domini est Job. 22. 24.
 terra, & plenitudo ejus. Repo-
 nes aurum ut pulverem, aurum
 Ophir instar petrae torrentium.
 Honorem mavis? Honorantes
 me honorabo, inquit Deus; vis
 utrumque; Divitiis & honore
 saturabo te; Quicquid lubet vis
 denique? Voluntatem timentium
 se faciet: Quid vero deesse Psal. 145. 19.
 potest.

potest illi, cui suppetit possessor
omnium Deus ? Ego sum mer-
ces tua magna valde, inquit Deus
Abrahæ; Ecce qui *ἀνταρκτός* est ipse
suis merces, aliam tamen a se
mercedem adhuc pollicetur :

Pl. 91. 16.

Longitudine dierum saturabo
eum, & ostendam ei salutem
meam; En modò foelicissima
desideriorum omnium periodus;
Quanti foret longitudo dierum
in hac valle lachrymarum, absque
salute deinceps secutura ? Scili-
cet, ambulemus cum Deo in ter-
ris, non possumus ab ipso in cœ-
lis separari; ambulemus cum
illo istic per justitiæ, innocentia-
que semitas, ambulabimus cum
ipso olim *ἐν αἰθέρι* supercœlestis
gloriæ : Cogita jam seriò quis-
quis ista legis, quàm & tutum, &
jucundum, & utile demùm ani-
mæ tuæ fuerit, ubi decubueris
jam modo moriturus, nescius an
proximum

proximum quemque spiritum ultimum exhalaturus sis, vitam respicere præteritam, idque tibi conscire, ambulasse te pridem cum Deo illo, qui te nunc proximior quodam modo secum versaturum ad se vocat; Non mirum profecto est, si alieni quique ac peregrini de receptione sua haud parum dubitent; tua vero familiaritas prior confidere te nunc jubet, nihilque expectare aliud, nisi gratiæ perfectionem, æternitatem gloriæ.

Recolligamus ista modò summam : Sanè illectamenta hæc etiam singula, valere apud nos plurimum solent; Certè ea, quibus aliquid honoris indipisci speramus, quanquam nihil quicquam solatii, tutaminis, beneficii polliceantur interim, audacior animo aggredimur; quot se indies bello parum iusto, illicitisque prorsus

prorsus monomachiis falso honoris prætextu ingerunt periculosissimè, vixque cum sanguinis, membrorumque dispendio abscedunt denique? Rursus, quæ voluptatem nobis, delectationemque afferre posse putamus, quâtovis interim cum de decore, periculo, damno conjuncta, quàm avidè, audacterq; suscipimus? quot ubique sunt qui libidinis suæ poenas miserrimè luerunt? sunt & alii qui tutas incedere vias mavelint, etiam ubi nihil honoris, jucunditatis, beneficii senserint, speraverintve. Plures tamen utilia quæq; prosequuntur, quantumlibet de decorosa, injucunda, intuta: Jam vero ubi omnia hæc unanimiter conspirarint, ambulantem cum Deo, summè, æternumque beatitudo; qualem nobis vim inferre debent universa, ut a bestiis, hominibusque tandem abrepti,

abrepti, cum Deo vivo ambulare incipiamus? Ita nobis ergo maximus qui in hominem cadere potest, obtingat honor; ita, summa, cujus anima capax est, delectatio; Ita a malis omnibus immunes, bonorum omnium presentium, futurorumque participes esse velimus, demus operam sedulo, ut cum Deo ambulemus; sicque instituamus animum, ut & rite ipsum apprehendamus, & perpetuo agnoscamus presentem, non sine sancto tremore, sollicitoque divinæ approbationis studio; Ipsum nobis vera fide appropriemus; cum ipso colloquamur assidue; ipsum in dubiis quibusque consulamus, in necessariis exoremus; in ipsius providentiam securi recumbamus, beneficia ipsius grato recolamus animo, in bonis omnibus ipso fruamur uno: Exerceamus piam
 quan-

quandam sanctę obedientię praxin, cum in sacris quibusque, cultum ejus immediatę spectantibus, officiis, tum in vocationis nostrę muniis obeundis; Quicquid ei displicere quovismodo possit, studiosę declinantes; festinąque resipiscentią subinde recuperantes, quem peccando merueramus perdidisse : Ad ipsius gloriam, nos, nostrasque actiones sincerę referamus : Dedamus nos ipsi, nostraque omnia, siue censurę ergo, siue dispositionis libertatę, Pleniorę ipsius fructuonem expetissere nunquam desinamus; sed & cum ipso ambulemus solo, mundi consortium rejicientes fastidiosius; Progrediamur cum ipso, pede recto, recta via; Alacriter denique, constanter, perseveranterque cum salutis nostrę deo ambulemus; Ita motus iste Enochii foeliciter nos aliquando

(57)

do perducet ad Henochi requi-
em, gloriam nempe sempiter-
nam. *Amen.*

F I N I S.